Vlaams Parlement

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 332
van **KOEN DANIËLS**
datum: 18 februari 2021

---

aan **MATTHIAS DIEPENDAELE**
VLAAMS MINISTER VAN FINANCIËN EN BEGROTING, WONEN EN ONROEREND ERFGOED

Doelse Kogge - Restauratie en bestemming

De Doelse Kogge is een vrij goed bewaard scheepswrak dat in 2000 werd ontdekt bij graafwerken aan het Deurganckdok, in het noorden van het Waasland. Het schip dateert uit 1325 en is daarmee het oudste ooit teruggevonden exemplaar van dit type vaartuig in Europa. Het schip, uit massief eikenhout was circa 21 meter lang en 7 meter breed en bevond zich in uitzonderlijk goede staat. Het werd door archeologen plank per plank gedemonteerd maar lag daarna bijna tien jaar lang opgeslagen in containers.

Het schip dreigde verloren te gaan tot toenmalig minister van Geert Bourgeois geld vrijmaakte voor onderzoek en de conservatie van het schip. Het onderzoek werd in 2014 afgerond en daaruit bleek dat het hout nog goed genoeg is om het schip te reconstrueren en tentoon te stellen. Eerst moet het wel behandeld worden. Aangezien het schip eeuwenlang onder de waterspiegel lag, zou het hout anders vervormen of krimpen. Het eindpunt van de behandeling is vooropgesteld in mei 2024. Daarna kan er worden gestart met de reconstructie van het schip. Waar en wanneer de Doelse Kogge uiteindelijk zal opgesteld worden, is nog niet duidelijk.

1. De restauratie is intussen opgestart.

   Wordt in de feiten vastgesteld dat reconstructie en tentoonstelling mogelijk is of is de degradatie reeds te ver gevorderd?

2. Kan de Kogge na restauratie nog verplaatst worden of moet hij op zijn definitieve plaats worden gerestaureerd?

3. Kan de minister intussen aangeven waar de laatste rustplaats van deze Doelse Kogge zal zijn?

MATTHIAS DIEPENDAELE
VLAAMS MINISTER VAN FINANCIËN EN BEGROTING, WONEN EN ONROEREND ERFGOED

ANTWOORD
op vraag nr. 332 van 18 februari 2021
van **KOEN DANIËLS**

---

1. De actuele conservatie van het hout heeft als einddoel de reconstructie van de Kogge van Doel.

   De houten scheepsfragmenten moeten geconserveerd worden om ze te kunnen bewaren.

   De conservatie bestaat uit twee delen:
   - Het onttrekken van ijzerionen uit de houten scheepsfragmenten door gebruik te maken van Pentetinezuur (DTPA: di-ethyleen triamine penta-azijnzuur). Deze fase loopt van mei 2019 tot mei 2021.
   - De tweede fase bestaat uit het impregneren van het hout met PEG (polyethyleenglycol 2000). PEG vervangt de verdwenen cellulose en verstevigt zodoende de verzwakte houtstructuur. Deze fase start in juli 2021. De voorziene einddatum is mei 2024.
   - Het is mogelijk om de impregnatiefase te verlengen. Daarvoor moet de concentratie PEG tot op 10% gebracht worden. Indien in juli 2021 met de impregnatie wordt gestart, wordt het gehalte van 10% rond februari 2022 bereikt. Vanaf dat ogenblik kan de conservatie worden gepauzeerd en dus ook worden verlengd tot na mei 2024. Eens de impregnatie met PEG is gestart, is een verplaatsing niet meer mogelijk.

2. Idealiter vindt de reconstructie plaats op de locatie waar het schip nadien zal worden tentoongesteld.

   Vanwege het droogproces moet de reconstructiefase naadloos volgen op de impregnatie met PEG. Eens het hout is gedroogd, is het immers niet langer vervormbaar. Tijdens de begraving van 700 jaar heeft het hout zijn oorspronkelijke vorm verloren door de druk van het gewicht van ongeveer zeven meter sediment. Tijdens het drogen moeten de vervormde houtfragmenten in hun oorspronkelijke vorm worden geplooid om de reconstructie mogelijk te maken.

   Voor de reconstructiefase kan starten is het noodzakelijk om te weten hoe het schip tentoongesteld zal worden: ondersteboven zoals het schip in 2000 bij de graafwerken voor het Deurganckdok werd teruggevonden, of rechtop met de kielplank onderaan zoals een varend schip. Deze keuze bepaalt het budget en de timing van het verdere proces.

   Een reconstructie van de Kogge op zijn definitieve plaats creëert een mogelijkheid om tot actieve publieksontsluiting over te gaan: het publiek ziet de Kogge terug zijn oorspronkelijke vorm krijgen tijdens de reconstructie.

3. Op dit moment is er nog geen duidelijkheid rond de eindbestemming van de Kogge. Momenteel voer ik hierover de nodige gesprekken met het oog op een duurzame oplossing.